

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscrisuri
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNE în Brașov și la
armăturile Birourilor anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Lechner.
Weinrich Schalek. Rudolf Wosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Salber-
ger. Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyl & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
ria garmond pe o colonă 6 ar.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
soriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 218.

Brașov, Sâmbătă 2 (14) Octomvre.

1899.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvre st. v. 1899

s'a deschis nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fioei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 „
pe trei luni	3 „
pe o lună	1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an	franci, 40
pe șase luni	„ 20
pe trei luni	„ 10
pe o lună	„ 3.50

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Răsboiul în Africa de Sud.

Așa-dără a trebuit, ca la finele
vécului numit al civilizațiunei să ni-
se ofere și spectacolul marei ironii
a sortii, că câte-va luni, după-ce în
conferența reprezentanților din toate
statele lumii s'a discutat timp atât
de îndelungat asupra mijlócelor cum
se se împiedece răsbóiele și în deo-
sebi răsbóiele nedrepte și neegale, în
carî cei tarî năvălesc asupra celor
micî și slabî, — se isbucnescă între
un stat mare european și un stat
mic din sudul Africeii un răsboi
aprópe fără părechia.

Lacomă după cuceriri noue, Ang-
lia a făcut ce a făcut, ca să in-
curce republica Transvaalului in-
tr'un conflict, care apoi să-i dea pri-
legiú de a nimici independența acestui
tinér și viguros stat african, la a
cărui propășire se uita cu ochi răi.
Nu mai încape îndoială, că Anglia
singură a causat răsboiul, ce a

isbucnit deja, prin amestecul ei vol-
nic în trebile interioare ale Trans-
vaalului.

Transvaalul, după-ce a vécut,
care este tendința Angliei puternice,
de a căreia posesiunii coloniale în
Africa este încunjurată mica repu-
blică—a procedat la început cu multă
băgare de seamă și înțelepciune. Pas
cu pas el a făcut concesiuni în
cesiunea naturalisării vitlanderilor,
adecă a imigraților străini, așa că
Chamberlain și partida răsbóinică
englesă au fost paralizați în planu-
rile lor de a incurca republica in-
tr'un conflict sângerós. Atunci gu-
vernul engles a încercat a se atinge
de independența Transvaalului, și
un strigăt de indignare al Burilor,
precum și al statului Oranje și a
tuturor Africanilor, carî vor se se
ferescă de jugul englesesc, a fost
răspunsul. Dér nu numai Africanii,
ci opiniunea publică europenă aprópe
tótă s'a îndreptat în contra Angliei
nesătióse și gata a comite cea mai
mare nedreptate față cu mica repu-
blică africană.

Efectul a fost, că Englesii s'au
pus puțin pe gânduri. Radicalii au
produs chiar o mișcare mare în sinul
poporului engles cu scop de a îm-
piedeca răsbóiul, ér guvernul din
Londra, care espedase deja ulti-
matul Angliei la Pretoria, capitala
Transvaalului, și l'a retras încă până
a nu-se preda, promițend că va face
Transvaalului noue propuneri pentru
aplanarea conflictului.

Englesii însă nu s'au ținut de
promisiune, ci au trăgănat lucrul,
continuând cu mare grabă pregă-
tirile de răsboi. Buri din Transvaal
au așteptat și ei cât au putut, dér
în cele din urmă și-au pierdut pa-
ciența și guvernul din Pretoria, îm-
pins de neastimberul, ce a cuprins
țera, a adresat Angliei cunoscutul
ultimat.

Astfel răsboiul a devenit neîn-
cungiurabil, căci prin acest ultimăt,
puternica Anglia a fost direct pro-
vocată, deore-ce fără a-și pierde tot

prestigiul în Africa, nu putea se se
supună ultimatului republicei afri-
cane.

Printr'asta situația Transvaalu-
lui a devenit dintr'odată mai nefa-
vorabilă, mai ales că în cele două
săptemăni, cât s'a trăgănat decisiu-
nea finală, Englesii au ocupat posi-
ții însemnate strategice în Natal,
care cu puțin țile înainte putea se
ajungă în mâna Burilor.

Guvernul engles a răspuns la
ultimatul Transvaalului încă înainte
de a trece cele 48 de ore, espri-
mându-și părerea de rău, că preșe-
dintele republicei africane Krüger a
făcut un pas atât de serios, și de-
clarând, că n'are se comunique pre-
sidentului nimic mai departe.

Prin răspunsul acesta engles se
respinge ultimatul Transvaalului, dér
încă nu se declară formal răsbóiul.
Englesii vor se câștigi timp, ca se-și
pótă duce la sfârșit pregătirile de
răsboi, și le trebuie încă mult până
ce vor puté transporta rezervele de
25,000 ómeni în Africa de sud.

După cum stau lucrurile, răs-
boiul va puté fi purtat în tótă forma
abia după patru până la cincî săp-
tămăni. În tot cazul el este o tristă
și durerosă ilustrare a timpului în
care nu se vorbește decât de marile
probleme și nisuințe ale păcii și ale
umanității.

Situația în Austria. Fioia oficială
„Wiener Zeitung“ publică o patentă îm-
părătescă prin care se convóacă „Reichs-
rath“-ul pe ziua de 18 Octomvre. — Alal-
tăeri după améři a fost un consiliu de mi-
nistri presidat de contele Clary. Contele
Clary a avut tot alaltăeri convorbiri cu
conducătorul Germanilor din Boemia Dr.
Schlesinger, apoi cu Zaczek și Stranzky,
deputați cehi tineri. Din partea cehă se
anunță, că contele Clary ar fi declarat
celor doi deputați cehi, că simpatiseză
fórté mult cu drépta parlamentară și re-
gretă, că el trebuie se conducă acum afa-
cerile guvernului. Crede însă, că după
cabinetul său de tranșiță, va urma un mi-
nisteriu al dreptei. Scirea despre o astfel

de declarațiune nu află credemént, ba e
chiar desmintită.

Din Bucovina. Mișcarea clerului
român în contra invinuirilor nejustificate
ale presidentului br. Bourguignon, adresate
deputațiunei clerului român la 18 August,
își face înainte cursul său. La finea săp-
tămănei trecute s'a întrunit clerul din de-
canatul *Storojinețului*, care a luat o demnă
resoluțiune iscălită de 21 proști. Resoluțiunea
a fost înaintată Consistorului din Cernăuți,
rugându-l a interveni la locurile compe-
tente, ca pe viitor se nu mai provină ast-
fel de suspiciónari și acuzări neintemeiate
— O astfel de resoluțiune a luat și pro-
țimea din decanatul *Sucevei*.

Statul romano-catolic din Ardeal și autonomia.

Intr'unul din numerii săi din urmă
„Pesti Naplo“ publicase un articol în care
ataca pe episcopul romano-catolic din
Ardeal Gustav *Majlath*, adunarea statu-
lui catolic și consiliul de direcțiune. Ata-
cul s'a făcut din incidentul convocării adu-
nării statului romano-catolic ardelean pe
ziua de 25 Octomvre, cu scop de a lua
posiția în contra autonomiei catolice regni-
colare și prin acesta a da sprijin tendințelor
nepatriotice egoistice ale episcopului
Majlath.

Articolul lui „Pesti Naplo“ dicea, că
tendențele separatistice ale episcopului *Maj-
lath* au deșteptat asemenea tendențe și la
episcopii români, carî în frunte cu Metro-
politul *Mihalyi* dela Blășiú pretind
pentru ei, ca și episcopul *Majlath*, asemenea
privilegii și organism autonomie egal cu al
statului romano-catolic ardelean“.

La acusele aceste vedem acum pu-
blicându-se două întimpinări: una în „Pesti
Naplo“ și alta în „*Alkotmány*“, ce ni-au so-
sit ađi. Intémplinarea din „Pesti Naplo“
scrisă de *Dr. Gyórfy Gyula*, membru în
consiliul de direcțiune al desamintitului stat
rom. cat. ardelean, constată între altele, că
episcopul *Majlath* a avut cunoscința des-
pre protestul episcopilor români uniți în
contra elaboratului comisiiunei de 27 nu-
mai în ultima conferență episcopescă, prin

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Eufemisme în limba română.

De

Nicolae Sulică.

(12) (Urmare).

VI.

Injurături. Una din cele mai in-
teresante cesțiuni în domeniul etnopsiholo-
giei, și în special a psihologiei populare
române, e fără îndoială cesțiunea înjurătu-
rilor, intru cât acest mod de manifestare,
nu tocmă din cele mai măgulitoare din
punctul de vedere al moralei creștine, es-
ceptionând pe unii, e aprópe unic la popo-
rul român. Injurătura e calificată din partea
teologilor drept blasfemie, hulire și totală des-
considerare a poruncei divine, care dice, ca
numele lui Dumneđu niel când se nu fă
luat în deșert; în esența și după originea
sa însă, injurătura e una din cele mai ca-
racteristice reminiscențe ale anticului cult
păgân latin la poporul nostru.

Hulirea lui Dumneđu și, per analo-
giam, a tuturor ființelor, de câte ori e se-și
descarce Românul necazul, și în special in-
dividualisarea său mai bine dis limitarea,
specificarea politeistă a dumneđeirei pentru
fiă-care individ în parte, e una din cele mai
curioase aparițiuni ale creștinismului mo-
noteistic al poporului român, căci e fără
îndoială caracteristic, că Românul nu in-
jură niel când de-adreptul pe respectivul, ci
Dumneđu, seu sfântul celui ajuns de urgia
sa; și al doilea, nu mai puțin caracteristic
e tocmă atribuirea și recunoscerea unui
Dumneđu special individual al fiă-cărui,
intru cât Românul nu injură pe unicul și
nedespărțitul Dumneđu și așa comun deo-
potrivă tutarora, ci un fel de Dumneđu
individual al fiă-cărui, nerecunoscut de
teologia creștină.

E evident deci, că această aparițiune
necreștină în religiunea populară română
trebuie s'o căutăm în isvorul comun al tu-
turor reminiscențelor păgâne la poporul
nostru, așa-dără în mitologia și cultul ve-
chilor Romanî.

În mitologia Romanilor singur numai
cultul și concepțiunea despre *genii* e în
stare se clarifice strania formă, în care
apar injurăturile la poporul nostru.

Genius, intru cât stă în legătură eti-
mologică cu *gens*, *geno*, *gigno* (nasc), nu
era la Romanî, decât spiritul creator dătă-
tor de viață peste tot, unde se manifestau
semne de viață, la ómeni, ca și la obiecte, în
general ca și în special. Acesta voesce se
o esprime Varro, când definesce pe *geniu*
pur și simplu, ca pe *deul, qui praepositus*
est ac vim habet omnium rerum gignenda-
rum; ér într'alt loc îl identifică cu spi-
ritul cel bun al fiă-cărui; de aici apoi
atâți *genii* câtî ómeni, ér *geniu* universal
al lumii e identic cu spiritul universal di-
vin, seu cu Dumneđu însuși!).

Geniu era un fel de „alter ego“, al
doilea „eu“, personificând de regulă par-
tea bună a sufletului omenesc, seu, cum am
dice noi, consciința cea bună, și în conse-
cința un fel de *Mentor* seu *ânger pázitor*
al fiă-cărui. Tocmă în urma acestei iden-

tități contopite a individului și a *geniului*
său, *geniu* era imaginat ca participând la
tóte actele active, ca și pasive, și împăr-
tășindu-se la tóte durerile seu bucuriile
persónei respective. De aici apoi espresiu-
nea: „*indulgere genio*“ (a face pe placul *ge-
niului*) în sensul de „a trăi bine“ seu „a
duce lumea albă“, căci voința *geniului*, ca
dătător de viață, deci ca reprezentant al
sufletului și vieții individuale omenesci,
era, ca fiă-care viață dărunită lui se caute
se și-o îndulcescă și s'o prelungească cât
mai mult, cu un cuvânt se caute se guste
cât mai des, dér cu măsura cuvenită, din
plăcerile acestei vieți. În același chip e es-
primată și ideea contrară de „a-și trage
dela gură“, ca „*Genium defraudare*“²⁾ (a-și
trage *geniu* pe sfóra, a-l înșela, vătéma etc.

Acesta era deci concepțiunea Roma-
nilor, după care fiă-cărui îi era înăscut
geniu seu propriu individual, care, ce-i
drept, nu era însu-și sufletul său, ci numai

²⁾ Se se vadă pentru amândouă espresiu-
nile, Hor. ep. 2, 1, 144; 2, 187. Plaut. Aul. 4, 9,
15. Terent. Phorm. 1, 1, 10.

urmărire mișcarea inițiată de Metropolitul din Blașiș a precedat poziția, ce vră s'oa statul romano-catolic ardelean, care ține la autonomia sa proprie.

Mai mult ne interesează însă întimpinarea, ce i s'a trimis din Alba-Iulia lui „Alkotmány”. Autorul acestei întâmpinări dice, că n'are cunoștință de ceea ce a declarat Metropolitul Mihályi în ultima conferință episcopescă. „Dăr e destul, că pretențiunea greco-catolicilor nu pôte fi pusă sub aceeași pălărie ca a bisericei romano-catolice din Ardeal. Românii uniți n'au avut nici-o dată autonomiă, pe când diecesa ardeleană catolică a avut autonomiă sancționată prin legi și pusă și în praxă”.

Omul lui „Alkotmány” ar trebui să știe, că deja de mult chiar pressa maghiară a recunoscut, că provincia metropolitană a Românilor uniți se bucură de autonomiă proprie, garantată și prin articolul de lege LIII: 1868. El confundă autonomiă însăși cu cestiunea regulărei ei, prin urmărire vorbesce gogôșă.

Festivitatea dela Columna lui Traian.

Numai astăzi primirăm o invitare tipărită la „Festivitatea depunerii unei corone de bronz la baza Columnei lui Traian”. Intârzierea, presupunem, vine de-acolo, că numai cu câte-va zile înainte s'a putut stabili definitiv data serbării (12 Octomvre 1899, orele 9 a. m.)

In invitare se dice:

„Rogamo se onorati cu prezinta D.-Vostre la această festivitate patriotea româna, dopa programa aneșată.

V. A. Urechia”.

Atât invitarile, cât și programa s'au trimis în limba română și au fost formulate și scrise așa, ca să le pôtă înțelege cu cea mai mare ușurătate ori-ce Italian.

Etă și programa:

I.

Festivitatea va avea loc în 12 Octomvre 1899, ore 9 ante m. la Forum Traian.

Aqui se aduna directamente toti compatriotii români și invitati pône la ora 8 3/4 ante m.

II.

La venirea Eccelenției Sele D. Ministru Baccelli, care bene-voliesca a prezide festivitatea, corul va intona aria „Gentea latina” de Alecsandri, musica de Marchetti.

III.

Alocuțiunea D-lui V. A. Urechia. Apoi subscrierea pergamenului comemorativu que se va conserva la arhivul Capitolului.

IV.

Alocuțiunea Ecc. Sele Domnului Ministru.

V.

De Traianu, breve communicatione de D. Gr. Tocilescu.

VI.

Poesie de ocașione, de Doamna Smara.

VII.

Diverse altre disonsuri prealabilmente anuntiate D-lui V. A. Urechia.

VIII.

Momentul cand corona Va fi depusa la baza Columnei Divului Traianu, în preșentia Ecc. S. Domnului Ministru Baccelli, corul va repeti una strofă din Cantical Gentei latine.

A quest momentu se va fotografia spre eterna memorie.

IX.

Dopo retragerea Ecc. S. D-lui Ministru, compatrioti romani vor purta corona de flori la Panteon și vor depune la monumentul Marelui Rege Victor Emanuele.

O alta corona se va depune la monumentul lui Garibaldi.

„Răspuns la un dementi”.

Subtitlul acesta „Tribuna” din Sibiu publică o declarațiune scrisă de d-l Iuliu Coroianu prin care acesta — în fața desmințirii oficiöse făcute din partea fostului ministru Hieronymi — susține ceea ce a afirmat mai înainte în același diar cu privire la consfăturile, ce le-a avut dênșul la începutul anului 1894, ca delegat al comitetului din Sibiu, precum și presidentul comitetului, cu Hieronymi „în scopul încercării unei împăciuri” cu guvernul. Etă ce răspunde d-l Coroianu la amintita desmințire semi-oficiösă:

Desbaterile, adică încercările de împăciuire, s'au început în anul 1893 în luna Octomvrie și s'au continuat la începutul anului 1894.

D-l Hieronymi încă nu eșise cu faimôsa sa ordinațiune inconstituțională, prin care a intenționat disolvarea comitetului național.

Consfăturile atât cu mine, în trei rânduri, cât și cu d-l Rațiu s'au ținut în Budapesta în biroul oficios al d-lui ministru de interne.

Noi am stat de vorbă cu ministrul de interne, ca și cu reprezentantul guvernului; așa eram informat, că d-l Hieronymi avea spre acest scop consensul guvernului ceea ce nici în comunicatul semi-oficios nu se trage la îndoială; er d-l ministru Hieronymi seia prea bine, că d-l Dr. Rațiu este președintele comitetului național, er eu membru al aceluiași comitet. Știe, că aveam și autorizarea acestui comitet spre a ne înțelege asupra unei modalități de apropiere, rămânând în sarcina comitetului urzirea pașilor ulteriori, în cas decă rezultatul consfăturilor noastre putea să fiă obiect indetultitor al unei desbateri și hotăriri într'o conferință națională.

Constat, că d-l Hieronymi în fața mea n'a amintit nici cu o vorbă, ba nici alinsine n'a făcut, din care aș fi putut conchide, că nu recunoșce comitetul național ca reprezentanță legală a partidului național român. În acest cas sigur, că imediat aș fi curmat continuarea ori-cărei convorbiri cu domnia-sa!

De alt-fel d-l Hieronymi ori a considerat în sine comitetul național ca reprezentanță a Românilor, ori nu, asta nu detrage nimic din însemnătatea faptelor

petrecute, de ôra-ce atunci comitetul nu avea încă asupra sa ordinațiunea ilegală a d-lui ministru și nu era conturbat în funcționarea sa prin acel act volnicos; din contră avea la dosarul său recunoșcerea faptică oficială a guvernului prin faptul, că dela anul 1881 tôte conferențele electorale naționale române s'au convocat prin acest comitet și s'au ținut în preșentia reprezentantului autorităților publice, al căror șef era totdeauna însuși ministrul de interne.

De sine înțeles, că în ordinea consfăturilor noastre, nici d-l Hieronymi nu ni-a cerut nouă, nici noi nu i-am cerut d-sale credenționale speciale, nici lipsă nu era, spre a ne cunoșce de ambe părțile pozițiunile, în cari discutăm.

De altfel afu de lipsă a constata, că în comunicatul semi-oficiöse nu se negă, și astfel se recunoșce: că cestiunea a fost discutată din tôte punctele de vedere în trei rânduri; că aceste desbateri s'au făcut în scopul unei apropieri în cestiunea politică națională; că ni-s'au făcut promisiuni atât pentru oficii, cât și pentru o lege electorală unitară (cea europeanăscă!); în fine că la rezultat nu am ajuns!

Intreb deci, decă se puteau ôre tôte aceste între noi, ca persoane private? — Eu cred că nu?

Inregistrând acest răspuns la desmințirea lui Hieronymi, observăm, că tôte foile ungurești iau notiță de el, și acesta nu numai pentru-că de un timp începe le place așa de mult să vorbescă de „înfrățiri” și „impăciuri”, ci probabil și cu scopul de a provoca o nouă lămurire din partea fostului ministru Hieronymi.

Vom avé dér, credem, încurând ocașione de a reveni asupra acestei ataceri, care cu tôte-că, cum dice d-l Coroianu, „a trecut în domeniul istoriei”, totuși are însemnătatea ei, care se resfrânge și asupra actualității. Acosta va trebui s'o facem cu atât mai mult, cu cât d-l Coroianu a aflat de bine a încerca într'un articol din numărul penultim al „Tribunei” să combată observările, ce le-a făcut organul nostru relativ, la procederea din cestiune a comitetului și la modul cum a fost desțainuită.

Dela congresul orientaliștilor

La recepțiunea la prințesa rusă Barattoff, care fù splendidă, erau de față toți Românii și mulți congresiști străini, în total aprõe o sută de persoane. Asista și contele Nelidoff, ministrul rus și baronul Bilt, ministrul suedez. Prințesa Barattoff făcea onoruri casei.

Teodor Burada, profesor la conservatorul din Iași, a executat pe vióră câte-va bucăți românesce și o *Bercuse*, compozițiă a sa. El fù fôrte mult aplaudat.

Prințesa Barattoff a executat câte-va arii orientale și melodii italienești pe țitera caucasică, cu cea mai mare perfecțiune.

*

„Diarul „Fanfulla”, apărut Marti, publică odată cu o ilustrațiă, reprezentând monumentele descoperite la Adam-Klissi de

cătră Grigore Tocilescu, și un articol fôrte frumos la adresa acestui profesor universitar român. Articolul e semnat, ca și celelalte publicate de acest diar, de cunoscutul adorator al României, Benedetto De Lucca.

*

Diarul „Corriere dela Sera” din Milan spune, că sediul viitorului congres al orientaliștilor în anul 1902 va fi la Bucuresci, sediu, care va fi proclamat în mod oficial în ultima ședință a congresului.

Ôre-cari neînțelegeri se iscaseră între delegații Români și Unguri pentru alegerea ca sediu al viitorului congres Budapesta er nu Bucuresci, dér ele au fost repede aplauate.

Contele De Gubernatis și mulți membri ar dori mult, ca congresul viitor să se țină la Bucuresci, dér nici o decisiune nu s'a luat încă, căci se așteptă răspunsul regelui Carol, decă aprobă o asemenea decisiune.

*

Concertul dat în sala Umberto în onôrea congresiștilor a avut un deplin succes. Carlotta Leria a cântat „Mugur Mugurel” și „Hora Primăverei”, fiind fôrte mult aplaudată; Palmeranz a cântat cantece suedeze și irlandeze; Teresina a executat câte-va bucăți pe vióră și celebra pianistă, dômna Mettler, a acompaniat la piano.

*

Propunerea de-a se acorda o medaliă de aur și un premiu de 500 lei celei mai bune hărți etnice, a fost făcută de d. V. A. Urechia; er nu de Herman, profesor la universitatea din Cluj, care e delegatul guvernului unguresc, cum din eróre s'a publicat.

Anglia și Transvaalul.

Era de prevădut, că ultimatul Transvaalului va avé de urmărire rășboiul. Președintele Krüger a fost cerut, ca guvernul engles să răspundă urgent. Englitera a și răspuns mai curând chiar de terminul fixat (11 Octomvre). În răspunsul său guvernul engles își exprimă regretele asupra ultimatului și observă, că nu are ce să răspundă la el. În urma acosta la 11 Octomvre, 5 ôre d. a. a intrat starea adevărată de rășboi între Englitera și Transvaal.

Din Londra se anunță, că agentul diplomatic american din Africa-sudică a luat asupra și scutirea supușilor englesi. Atașatul militar din Viena al Statelor-Unite a și plecat la cartierul principal engles din Africa-sudică.

Burii înainteză de două părți spre frontiera englesă. Comandantul lor suprem, Joubert, a ordonat deja tuturor generalilor, să stea gata. Pe alaltăeri nôte Englesii așteptau în apropiere de Mafeking atacul Burilor. Tôtă nôtea trupele englese au stat pe picior de luptă, căci pe eri dimineța se aștepta începerea bombardării orașului.

Din New-Castle se anunță cu data de

un fel de scut, protector al acestuia. Din cauza acosta își serba Romanul geniul său tot-déuna în sensul acesta mai ales la ziua nășcerii, căștoriei, precum și în alte momente importante ale vieții, și în onôrea geniului său căuta să guste la astfel de ocașioni din tôte desfătările lumesci.

E cam aceeași practică, ce se observă și la noi la zilele onomastice, întru cât, cam după aceeași concepțiune, se arangieză întréga lume albă în onôrea sfântului, ce respectivul și-l'a ales de patron, adoptându-i numele. *Plautus vorbesce despre geniul, ca despre un bun prietin al omului, care are asupra și întréga responsabilitate, pentru tötă conduita, pentru tot ceea-ce face protejatul său.**) Fiacare jura pe geniul său, și tct pe geniul era conjurat și din partea altuia.

Etă dér clarificată acum enigma injurăturilor poporului nostru. Românul injură Dumneșul particular individual al fă-căruia, pentru-că după concepțiunea moștenită dela străbunii săi, fă-care își are

Dumneșul, geniul său individual, responsabil pentru tot ceea ce face. — Geniul, consciința cea bună, Dumneșul fă-căruia are să-și dea sémă, ca spirit mai înalt protector, pentru tôte greșelile și incorectitățile individului. Decă în asemenea casuri de conduită incorectă geniul, Dumneșul respectivului, tocmai ca Mentor responsabil pentru tôte, merită muștrare și reproșuri; el, Dumneșul personal al fă-căruia, are să fiă injurat, și nu de-a dreptul rătăcitul, care a provocat mânia și indignațiunea de-apropelui său.

O astfel de purtare incorectă însă, care atrage după sine muștrarea și hulirea geniului, e o nedreptățire (injuriu) a acestuia, atât din partea protejatatului său, cât și a contrarului. Drept aceea, de câte-ori geniul, Dumneșul individual al cui-va, e injurat, el suferă cam pe nedrept, el e nedreptățit (injuriat), întocmai precum e tras pe sfôră și vătămă (genium defraudare) atunci când acela, cui i-a dat vietă, nu vrea să și-o îndulcescă. De aici apoi tranșițiunea de sens a lui injuriare din „nedreptățire” în „injurare”.

După acest mic excurs, care l'am aflat de necesar, pentru-ca injurăturile, așa cum se practică la poporul nostru, să fiă odată pentru tot-déuna clarificate în esența și proveniența lor mitologică, putem trece la rolul, ce-l ia pornirea eufemistică a poporului nostru și pe terenul injurăturilor.

În conformitate cu cele espuse, injurat a fost la început numai geniul, așa-déră Dumneșul fă-căruia. Sfera spiritelor sfinte protectore ale omului mărindu-se însă prin adoptarea creștinismului, injurătura s'a estins și asupra lor și așa se esplică, că ađi hult e de-o potrivă Dumneșu, Domnul Christos ca și toți sfântii, și tot ce e sfânt fără deosebire. Firesce obiceiul acesta detestabil se practică în tötă golătatea sa trivială numai în straturile de tot inculte și necrescute ale poporului. Cei cu cât de puțină frică de Dumneșu și simț de rușine se sfiesc să mai pronunțe acele injurături murdare, și ușor se pôte observa, că numele lui Dumneșu său al sfântilor pornirea eufemistică nu arareori o înlocuesce cu numele vr'unui obiect cu totul nevino-vat, ca paltin, Dunăre etc., așa că în ase-

menea casuri injurătura își pierde tot caracterul vehement și serios și îmbracă mai mult forma unei ușore expectorațiuni momentane isvorită dintr'un învêt prost.

E aceeași pornire, ce o putem constata și la blăsteme. Blăstemul ca și injurătura își are forma sa tipică, și aici, ca și dincolo, asemenea ușor se pôte observa în trailul de tôte zilele, că cel, pe care-l scapă gura de-și începe blăstemul, dér în momentul următor își dá deja samă de ceea-ce face și cui se adresează. — momentan cumplitul blăstem îl tranformă în cea mai binevoitoare urare. Așa, ca să aduc un exemplu, teribilul blăstem al Românilor brașoveni: „Să te calce un vagon de cataroie!” nu arareori pornirea eufemistică îl preface în: „Să te calce un vagon de rile (lire), și altul de galbeni!” er „Du-te dracului!” asemenea îmbracă de multe-ori forma eufemistică: „Du-te dracului!”

(Va urma.)

*) I. Lippert, Die Religionen der europ. Culturvölker, Berlin 1881, pg. 423, cf. și Preller, Römische Mythologie, pg. 69.

11 l. c., că Burii vor ataca granița Natalului. Guvernul din Natal a și avisat populațiunea, că războiul bate la ușă. Primul oraș amenințat este New-Castle, pe care Burii aveau să-l ocupe dăunăți. Popolațiunea orașului a ținut o adunare, în care s'a hotărât a se lăsa autorităților luarea măsurilor necesare.

Este semnificativ și pentru Englezii un semn rău, că femeile din Mafeking nu vor să părăsescă orașul, ci arată înclinări de a trece la Burii, ca îngrijitoare de bolnavi. În colonia Cap se observă peste tot o viață agitațiune bănuitoare; prin toate bisericile se fac rugăciuni pentru izbânda Burilor. În unele ținuturi cer arme dela guvern și amenință, că dacă nu li-se vor da, vor aduce arme din republică.

Țările trecute, după cum se telegrafiază din Pretoria, a fost ziua natală a președintelui Krüger. Din incidentul acesta orașul a fost splendid pavoasat. Krüger a primit mulțime de felicitări telegrafice din Africa-sudică și din Europa. Numeroși burgheri l'au vizitat, înainte de ce s'au dus în tabără. Krüger li-a adresat o vorbire dîcînd, că nu în ei, ci în Dumnezeu se încredă și se-și aducă aminte de luptele din trecut, când au avut puține pierderi, deși s'au luptat cu un inamic mai puternic. S'a publicat o proclamație, care provocă pe toți burgherii din străinătate a se prezenta la arme, căci alt-fel vor fi pedepsiți cu amende și închisore.

Agencia „Havas“ primesce din Pretoria școirea, că Germanii, Francesii, Belgienii, Suedezii, Norvegienii, Danesii, Italianii, Holandezii, Elvețienii, Americanii și Africandarii naturalizați în colonia Cap, au plecat cu toții la graniță, ca să apere independența Transvaalului. Cam 100 de Englezii au jurat fidelitate republicii sud-africane.

Privitor la atitudinea puterilor față de acest războiu, se anunță următoarele:

Anglia crede, că toate statele europene vor fi privitoare pasive ale războiului. Foile opoziționale engleze se tem însă, că această speranță a guvernului nu poate fi justificată în toate împrejurările.

O școire telegrafică din Berlin asigură, că împăratul Wilhelm a primit în audiență pe fostul președinte al Statelor-Unite Harrison. Acesta a declarat împăratului, că Anglia va avea să lupte cu greutate foarte mare.

„Temps“ din Paris publică un articol inspirat asupra războiului, în care făcînd aluziune la convenția engleso-portugheză, scrie: Alianța aceasta va provoca o discuțiune serioasă, și dacă e să credem unor informațiuni, ea va fi ca și un semn dat Germaniei, de a se prezenta neamănat pe scena Africii, prin ceea-ce se va paraliza folosul nemijlocit din ocuparea golfului Delagoa. — „Matin“ publică un articol vehement în contra Angliei. Ziarul francez crede, că în cazul de față există o înțelegere secretă între Anglia și Germania. Anglia a promis Germaniei provincia Angola din Africa-ostică, în Rusia a îndatorat-o cu aceea, că i-a cedat sfera de putere în Persia.

SCIRILE ȚILEI.

— 28 Septembrie v.

Monarchul în Budapesta. Majestatea Sa monarchul va merge Lună viitoare la Budapesta. Joiă viitoare și Lună va da audiențe.

Părechia moștenitoare română, principele Ferdinand și principesa Maria, au sosit ieri seara la Sinaia venind dela Sigmaringen.

„Reuniunea română de muzică din Sibiu“ și-a ținut alaltăieri adunarea generală, în localitatea dela „Musikverein“. Despre decursul adunării și hotărârile luate scrie „Tel. Rom.“ următoarele: 1) S'a cetit raportul general și s'a luat la cunoștință. 2) S'a censurat rațiociniul anului trecut și s'a dat comitetului absolut pentru gestiunea anului 1898/9. 3) S'a statorit proiectul de budget pe anul viitor. 4) S'a votat recunoștință directorului de muzică,

domnului Georgiu Dima pentru serviciile prestate reuniunii în decurs de 9 ani ca president și 18 ani în calitate de director de muzică, și în semn de distincțiune s'a declarat membru onorar al Reuniunii. 5) Cu considerare la meritele pentru Reuniune, s'au declarat membri onorari: Maria Crișan, Maria Dima, Elena Francu nasc. Br. Popp și Ana Moga. 6) S'a votat mulțămîntă institutului „Albina“ pentru ajutorul de 200 fl. 7) S'a ales comitetul Reuniunii, precum urmază: President a fost proclamat érași d-l Mateiu Voileanu, ases. cons.; director de muzică în locul depărtatului Georgiu Dima: d-l prof. Timotei Popovici; secretar: d-l Dr. Ioan David, secretarul „Albinei“; casar: Constantin Popp, funcț. de bancă; arhivar: Candid Popa, inv., și econom: Seb. Olariu, stud. teolog. Ér membri în comitet au fost realeși tot cei vechi: Nicolau Bența, funcț. de bancă; Dr. Petru Șpan, prof. sem. și Victor Tordășianu, oficial consist.

Reducerea timbrului pe anunțuri.

Monitorul funcționarilor de stat ungari este informat, că ministerul de finanțe se ocupă din nou cu cestiunea desființării timbrului pe anunțuri. Numita fôia dîce, că deocamdată nu este vorba de-o desființare totală a acestui fel de timbru, ci numai de o reducere esențială a taxelor de competențe după anunțuri, care cestiune se va rezolva în cel mai scurt timp.

Visită princiară la suveranii Români. Prințul moștenitor Bernard și Prințesa moștenitoare Charlotta de Saxa-Meiningen, cari se aflau la Budapesta, au plecat ca să facă o vizită Majestăților Lor Regelui și Reginei României, la Sinaia.

O notă bună pentru studenții români în Germania. S'a discutat în unele universități germane cestiunea de a nu se mai primi nici un student străin. Profesorii, cari au fost în contra acestei măsuri, și anume cei dela universitatea din Halle, au dat ca argument pentru continuarea stăreii de mai înainte „*eminentele calități ale studenților români, simțința și inteligența lor.*“

Noul recensământ. Ministrul unghuresc de comerț a înaintat dietei un proiect de lege privitor la noul recensământ, care se va începe la 31 Decembrie 1900. Spre scopul acesta se va cere un credit de 740.000 corone.

Căsătoria archiducesei Stefania. Oficioasă „Wiener Allg. Ztg.“ desminte școirea despre căsătoria archiducesei văduve Stefania cu contele Lonyay. Desmîntirea căsătoriei o susține și agenția „Herold“ din Berlin, care dîce între altele, că combinația acestei căsătorii era dela început improbabilă tocmai din punct de vedere confesional.

Ex-regele Milan în Ardeal. Conte Eugen Zichy arangiază o mare vînătoare în părțile Borgo-Prundului. La vînătoreă acesta va lua parte și ex-regele Milan, care dîcele acestea va sosi în Ardeal.

Martirul științei. Geograful Dr. Oscar Baumann, esplorator african, și fost mulți ani de-arîndul consul austro-ungar în Zanzibar, zace greu bolnav în Viena. El este jertfa climatei ucidătoare a Zanzibarului. Baumann a luat parte la mai multe expedițiuni în Africa, s'a luptat cu multe miserii și pericole, mai ales când a esplorat teritoriul locuit de semințiile Baongo. Indigenii l'au prins în diferite rînduri și Baumann n'are să mulțămescă mîntuirea lui din mâinile lor, decât credinciosului său servitor negru Daian. Acesta creatură cu piele neagră, însă cu inimă de alb, vorbea limbile tuturor semințiilor și prin elocința lui scia totdeauna să-și libereze stăpânul. Baumann a petrecut 5 ani în Africa, în care timp sângele său fu atacat de substanțe veninoase, așa încât a trebuit să fiă dus într-o stare gravă la Viena.

Esamen pedagogic. Aflăm, că d-l George Vătășan, profesor la școlile române din loc, a depus esamenul pedagogic la universitatea din Clușii.

Pentru cursul pedagogic de fete dela școala civilă a Asociațiunii, „Reuniunea femeilor române din Sibiu“ a votat un subsidiu de 300 fl. Acest subsidiu se dă din înteresele venitului curat de 6548 fl., ce l'a avut Reuniunea din loteria de obiecte arangiată în cei doi ani din urmă. Scopul loteriei a fost adunarea capitalului necesar pentru întemeierea unui pedagogiu de fete, va să dîcă cam identic cu menițiunea amintitei subvențiuni.

„Reuniunea de păstrare și anticipare „Corona“, societate pe cote, cu responsabilitate restrînsă în *Timișoara-Elisabetin.* Sub titlul acesta s'a proiectat a se înființa în Elisabetinul Timișorii o nouă reuniune de păstrare și anticipare, care după cum se pare din prospect, va fi destinată mai ales pentru populațiunea săracă a Timișorii, cu deosebire pentru meseriași. Capitalul reuniunii se va compune din cote de câte 50 corone, a căror solvire se va face în rate, plătiind câte-o coronă în fiecare lună, plus o altă coronă pentru acoperirea speșelor de întemeiere. Intre fundatorii vedem subscriși în prospect vre-o 26 de membri, mai ales proprietari, comercianți industriași etc. Din nume s'ar pără, că fundatorii mai toți sunt Români, prospectul însă e redactat în spirit internațional.

Suprimarea corsetului în institute.

Șcim, că ministrul român al instrucțiunii publice a interzis în mod oficial purtarea corsetului la elevele institutelor particulare. Éta și circulara ministrului publicată în „Monitorul Oficial“ adresată tuturor direcțiilor institutelor particulare de fete din țară: „Fiind dovedit, atât prin cercetări științifice, cât și practice, că corsetul este un articol de toaletă antihigienic, prin faptul că constituie o piedecă permanentă dezvoltării corpului și funcționării organelor splancnice, subscrișul, în urma adresei Nr. 16,229 din 2 August 1899 a d-lui director general al serviciului sanitar din ministerul de interne, vă pune în vedere ca să interziceți riguros elevelor din institutul d-vostre purtarea corsetului.“

Vifore cu zăpadă în Rusia. În Rusia au fost dîcele trecute mari vifore cu zăpadă, cari au rupt stîlpii dela telegraf, așa că două zile circulația telegrafului a fost intreruptă. În guvernamentele Tver și Jaroslav a pustiit un orcan mare. Zăpada a cădut în grosime de un metru. Curios însă că în Kaluga a fost în același timp o ruptură de nori.

Cărți postale sburătoare. La arsenalul din Viena s'a dat drumul Dumineca trecută unui balon interesant. Balonule îndestrat cu diferite aparate de înregistrat și e întocmit așa, ca din el tot la 10 minute să cadă o cartă postală, care va însemna direcția, ce a luat-o balonul.

1. **Aplicarea multiplă.** Nu există mijloc bun, care se poate aplica la diferite cazuri, ca Moll's Franzbrantwein care alină durerile, întărește nervii și muschii întrebunîndu-se ca adaos băi etc. O butelie 90 cr. se poate procura dîlnic prin poste dela farmacistul A. Moll lîferanțu curței din Viena Tuchlauben 9. În depozitul din provincie se se ceră espresu preparatele lui Moll, provédute cu marța de contravenție și subscriere.

Școlile populare.

Ministrul unghuresc al instrucțiunii Iuliu Wlassics a d'opus pe biuroul camerei ungare un raport oficios asupra școlilor elementare din țară pe anul 1899.

După acest raport numărul școlilor elementare (poporale) a fost de 17,098, dintre cari cu limba de propunere maghiară 10,173. Școlile cu limba de propunere mixtă slovacă-maghiară sunt în continuă creștere; acest fel de școle s'au înmulțit în timp de 20 de ani dela 894 la 1249, Raportul spune, că s'au înmulțit de asemenea și școlile cu limba de propunere română maghiară dela 455 la 742, rutene maghiare dela 270 la 302. Dintre școlile cu limba de propunere mixtă numai cele germane-maghiare au scădut.

Cu bucurie constată raportul, că școlirea școlilor cu limba de propunere mixtă se face în *decrementul* acelor școle, unde până acum domniau „*limbi străine*“. Școle cu „limbă streină“ de propunere erau în anii 80: 5578 (34%), din anii 90 au început să scadă, așa că ađi sunt numai 3459 (?)

După caracter: școle maghiare curat de stat sunt 99%, comunale 71%, rom.-catolice 66%, greco-catolice 16%, greco-orientale 1/2%, evangelice lut. 31%, reformate 99% în raport, firesce. Școle greco-catolice cu limbă de propunere română sunt 54%, greco-orientale 72%, și evangelice 33%.

Dintre învățătorii știu perfect unghuresc: cei de stat, unitarii, israeliții 99-6%, catolicii 96%, inv. comunali 99%, greco-catolici 85%, și greco-orientali 67%. Contingentul cel mai mare din acei învățătorii, cari știu puțin unghuresc, îl dau greco-orient., greco-cat. și evangelicii. Nu cunosc de loc limba maghiară 562 învățătorii, dintre cari 150 gr. or. 145 rom.-cat., 125 comunali, 93 evangelici și 50 gr.-cat. În împrejurări ordinare ar trebui așa-dér, ca limba maghiară să nu fiă propusă cu succes decât numai în 562 școle, d-l Wlassics însă e mînios foc, că există 2065 școle, în care instrucția limbii maghiare merge calea melcului. Sunt dér o mare mulțime de dascăli „renitenți“ (1053), cari deși știu cât de cât limba maghiară, nu vor s'o propună în școlile la care sunt aplicați.

Din cifrele ministrului șovinismului maghiar ar apare însă totuși, că maghiarizarea face progrese uimitore. E întrebare numai, dacă calculii ministrului correspund întru toate realității.

Literatură.

În editura librăriei H. Zeidner din Brașov a apărut: „*Instrucțiunile populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare*, edate de d-l Wilhelm Niemandz, cancelist crășenesc la oficiul de dare din Brașov“. În acest op cetitorul găsește instrucțiunile necesare cu privire la tot felul de dări de stat, comunale etc., tratându-le din punct de vedere practic și ilustrându-le cu exemple, așa că și cel mai puțin inițiat cetitor poate ușor să le înțelegă. Se tractează despre dările de stat *directe*, (darea de pămînt, de chiria casei, darea de câștig, de mîișă etc.); despre dările *indirecte* (accise după beuturi, carne, zahăr, competențe de timbru etc.); *aruncări comunale* (pentru comună, comitat, școlă și biserică, pentru drumuri, câni, apă etc.). În partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele cazuri. Și numai din acestea va înțelege ori-cine, că acest op pentru toți cetățenii plătorii de dare e de o indispensabilă necesitate. Prețul opului, care se poate procura și dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, este 60 cr. (cu posta 65 cr.)

ULTIME SCIRI.

Viștea inferioară, 13 Octomvre n. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Ve. teranul căpitan grănițesc în pensiune, Vasiliu Stanciu, a *reșosat* erî-Inmormîntarea se va face mâne.

Budapesta, 12 Octomvre. Minoritatea comisiunii de 27 a congresului catolic a pregătit un vot separat, pe care l'a adresat președintelui acestei comisiunii, conte Iuliu Szapary.

Londra, 12 Octomvre. Lui „Daily Telegraph“ i-se anunță din Ladysmith, că ieri deja s'a început războiul. *Burii au năvălit în Natal.*

Londra, 12 Octomvre. **Războiul s'a început ieri la ora 3 d. a.** Acest moment s'erbătorește a fost împărțit tuturor burselor și țării întregi. Pretutindenii s'a cântat imnul național engles.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Măsuri Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru, veritabile numai dela fabricile mele; negre, albe și colorate — țesătură, coloare și desenu cel mai modern. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă.

— Mostre se trimit imediat la cerere. —

Fabricale de măsururi ale lui G. Henneberg (liferant al curții c. și r.) Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Octomvre 1899.

Renta ung. de aur 4%	115.15
Renta de corone ung. 4%	93.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	116.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.—
Bonuri rural. ungare 4%	92.60
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	161.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.50
Renta de argint austr.	98.20
Renta de hârtie austr.	98.15
Renta de aur austr.	116.65
Losuri din 1860.	135.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	901.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	367.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	361.75
Napoleonori	9.58 1/2
Mărci imperiale germane	59.—
London vista	120.90
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	98.20
Note italiene	44.60

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Octomvre 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.40	Vënd.	9.42
Argent român. Cump.	9.33	Vënd.	9.35
Napoleon'ori. Cump.	9.54	Vënd.	9.58 1/2
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.70
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 101.—	Vënd.	5%	101.50

ANUNCIURI (inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișii administratiunii. In cazul publicării unui anuiciu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutlă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutiioriginale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de gôldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți 20 cr. Cinci bucăți 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterca principală prin

Farmacistu A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se cêră anuimit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomv. 1899.

Budapesta - Predeal											
Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.		
10.—	8.50		2.10								
8.30	1.55		5.45	9.15		pl. Viena . . . sos.	1.50	7.20	1.50	6.20	
11.21	3.49	5.10	9.27	11.12		Budapesta . . .	7.10	1.50	7.50	6.20	
1.33	5.21	8.00	11.33	12.47		Szolnok . . .	8.30	3.22	11.36	5.32	3.25
3.42	6.39	7.22	1.48	2.11		P-Ladány . . .	5.50	12.54	9.59	3.56	1.12
3.58	6.46	12.20	2.06	2.18							
4.38	7.15	1.15	3.03	2.50		sos. Oradea-mare . . . pl.	7.12	10.44	8.38	2.31	11.17
5.20	7.50	2.21	3.45	3.26		pl. Mező-Telegd . . .	6.21	10.7	2.01	10.42	
5.43		2.57	4.06			Rév . . .	5.26	9.32	7.47	1.34	10.08
6.31	8.37	4.00	4.53	4.16		Bratca . . .	4.51	9.11			9.50
7.16	9.08	4.59	5.32	4.52		Ciucia . . .	3.30	8.37	7.09	12.52	9.19
8.06		6.13	6.24			B-Huiedin . . .	4.58	7.55	6.40	12.20	8.37
8.33	10.08	7.04	6.59	5.55		Ghârbău . . .	3.15	6.54			7.37
8.50		8.40	2.05	6.11		pl. Clușiu . . . sos.	2.20	6.13	5.23	11.01	7.—
9.07	10.47	9.09	2.52	6.27		pl. Apahida . . .	5.24	4.27	10.46	6.45	
10.14	12.33	10.40	4.45	7.26		Ghiriș . . .	5.02	4.02			6.27
10.44	1.08	11.25	5.38	7.50		Cucerdea . . .	3.37	2.33	9.23	5.12	
10.56	1.17	11.40	5.57	7.52		Uinóra . . .	3.06	1.58	8.54	4.43	
11.03	1.25	11.49	6.08			Vintul de sus . . .	2.56	1.48	8.49	4.33	
11.12	1.34	11.59	6.19			Aiud . . .	2.49	1.41			4.27
11.34	1.59	12.29	6.59	8.16		pl. Teiuș . . . sos.	2.41	1.33	8.23	3.59	
11.52	2.22	12.55	7.31	8.32		pl. Crăciunel . . .	2.17	1.06	8.06	3.38	
12.24		1.30		8.37		pl. Blăși . . .	1.55	12.41	8.00	3.02	
12.53		2.07				Micăsasa . . .	1.29				2.36
1.14		2.29		9.04		Copsa-mica . . . pl.	12.55		7.34	2.16	
1.45		3.11		9.31		Medias . . .	12.34		7.08	1.44	
2.01		3.31		9.43		Elisabetopol . . .	11.56		6.56	1.25	
2.15		3.46		9.45		Sighișora . . .	11.14		6.54	1.06	
2.33		4.08		9.59		Hașfalău . . .	10.55		6.41	12.49	
3.04		4.45		10.23		Homorod . . .	10.24		6.20	12.18	
3.40		5.27		10.51		Agostonfalva . . .	9.45		5.53	11.40	
3.47		5.47		10.58		Apata . . .	9.35		5.46	11.33	
4.03		6.12		11.12		Feldióra . . .	9.35		5.32	11.16	
5.35		7.58		12.26		pl. Brașov . . . pl.	9.12		4.27	10.03	
5.13		8.36		12.58		Timiș . . .	7.44		3.53	9.22	
6.42		9.09		1.16		Predeal . . .	7.02	4.51	3.37	8.58	
7.16		9.40		1.35		Bucuresci . . . pl.	6.37	4.20	3.16	8.27	
8.—		10.25		2.09			5.58	3.32	3.16	8.27	
8.55		11.—		2.19			5.08	2.10	2.45	7.48	
9.18		12.26		3.01			9.27		6.58	2.18	5.20
10.39		1.11		3.31			8.47		5.57	1.42	4.14
1.35		8.15		9.10			8.20		5.11	1.12	3.32
							3.15			9.15	7.45

Notă: Orele însempate în stânga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însempate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre înseamnă orele de nopte. — Semnul ← arată cu ceșul direcția, înătrău merge trenul.